

КЛЮЧЪТ

Вангелия се сбогува, навела очи, обещавайки пак да намине.

На прага майката ѝ подари за спомен от Сия гердана, който момичето носеше напоследък. Анги го надяна с изтръпнали пръсти и усети около шията си примката.

Влезе в асансьора, спусна се надолу и, когато спря пред изхода, по навик натисна копчето за тавана. Полетя в безтегловност обратно нагоре. Сърцето ѝ дънеше слепите очи с бесни удари. Стори ѝ се, че се качва не на 18-тия етаж, а в стратосферата. Излезе замаяна. Неведнъж бе идвала тук, в този гълъбарник, където Сия си бе стъкмила едно самостоятелно кътче за приятелски веселби и усамотение. В ъгъла до таванското помещение се бе окумил кактусът в саксията, съвсем спаружен, вкакавиден, мъртъв. „Дори на чироз не мяза!“ – би рекла Сия. Анги се озърна. Бе съвсем сама. Приближи се на пръсти, наведе се, разрови сухите буци пръст в саксията. Ноктите ѝ докоснаха студенината на ключа. Изтръпна като от допир до мъртвец. С дървена ръка го виъхна в ключалката. Напрежението на касоразбивач не би могло да се сравни с нейното състояние. Действуваше като под хипноза.

Ключът изщрака. Анги стърчеше вцепенена на прага. Внезапно асансьорът шумно потегли надолу, извикан от някого. Девојката се стресна и светкавично се вмъкна в таванската стая, изплашена, че ще я заварят на местопрестъплението. Озова се в тихата обител на Сия – непроменена, непипната, такава, каквато е била заварена в онази мрачна заран. Това бе пещера. По стените – скални рисунки на гривест лъв, ръка с разперени пет пръста, нейната деликатна ръка, фантастични цветя, елен с рога, разклонени като изг-ряващо слънце. И бели пухкави облачета, прилични на духнати глухарчета.

Анги не дръзна да вдигне поглед към гредата, на която е висяла самоубийщата. За пръв път с прогледнали очи тя обзря таванския пристан на 18-годишната си приятелка.

И откри: това бе тракийска гробница! Из дълбините на паметта ѝ изплува гласът на Сия, озвучил затвореното пространство:

–Това е моето светилище! Тук идвам да се прибера в себе си. Аз съм от най-древното тракийско племе „беси“, затуй съм така бясна. Тук е моята крепост, на тракийски език „ди-за“. Гостите ги черпя по тракийски обичай с бира, „брютон“, наливам я в кана „зетрайа“, на която, ако имате фантазия, бихте видели гравирана със злато и сребро великата богиня на плодородието Бендида, яхнала лъв. По стените на моята тракийска могила е отпечатана лявата ми ръка, защото лявата е женската ръка, събрала в дланта си божествената родилна сила. Аз съм тази, която излита „зейиетес“, за по-кратко „зейне“. Бих желала да бъда „камолес“ – обичана, любена, но това ще се сбъдне, когато излетя от земята високо в небето и се зарея между звездите, зейне... зазяпана, заваяна. Вангелия без малко да извика:

–Къде си, Сийо? Накъде излетя?

Огледа стенописите, които носеха отпечатък от ръката на левачката, потомка на тракийското племе беси, според самата нея. Анги не можеше да не се усмихне на тези фрески, уж с мотиви от разкопките из тракийските могили, от известните съкровища, а гротескни, своеволно нахвърляни на смях. Погледът ѝ падна долу в ъгъла. И пулсът ѝ замря. Ето го, убягващият детайл! В розетката бе впъхнат косо картон с рисунка на черна гарга и надпис с туш „ГАГИЛА“.

– Не помня, Сийо, да си произнесла приживе такава странна дума „гагила“... И тя ли е от тракийския ти речник, или си я измислила, за да си правиш с мене своите непредвидими шеги, както по-рано? Как не съм се сетила досега? Черната гарга в комина! – Посегна да отвинти розетката, но се отдръпна. – Ах, ти, хитрушо! Още една шегичка: саждите ще пръхнат извътре и ще превърнат любопитницата в африканска маска. Мене ли избра за такова шоу?

Вятър засвири в комина, като че ѝ се присмя. Внезапно се смрачи. Облаци забулиха просторния изглед от тавана. Сводът над Витоша се начумери, тъмноморав. Наближаваше буря.

Анги светна лампата, като че ли се свечери. Побърза да изпълни това, за което бе дошла. Пиринчената розетка се отвинтваше трудно, запъната като захлупка на бутилка в морето с послание. През това време бурята се разрази. Дъжд затрополи в комина, сякаш напираше пръв да се добере до тайника.

– Ах, ти Сийо, дяволицо! – заговори на глас Анги не-волно, защото все осезаемо чувстваше присъствието на приятелката си. – Колко съм недосетлива! Ами тук има радиатор за парното, коминът служел за скривалище – „ии-тюе“, както си ми загвала, без да ми разкриеш къде ти е било това пусто тракийско питюе!

Препъхна ръка в отвора, надълбоко, още по-дълбоко до лакътя. Остропръстият дъжд нервно я изблъскваше с хлопот, без да я достигне и намокри. Най-сетне Анги възкликна тържествуващо:

– Га-га-га! Черната гагила в комина! Защо не изграка отдалече, да не се лутам къде се криеш, гарго рошава?

Върху постелка от вестник, загъната в тъкана кърпа, се тулеше тънка пратка. Анги я измъкна и разгърна. Черна тетрадка. Това никак не я учуди. Нали тъкмо нея търсеше? Учуди я собственото ѝ успокоение в същия момент. Като че ли Сия досега бе треперила, че някой друг ще открие съкровената ѝ изповед, и най-последно си бе отдъхнала, че тетрадката ѝ попадна в сигурни ръце.

Вече без припряност и тревога Анги мушна тетрадката в торбето си при телеграмата до поискване, педантично завинти обратно розетката на мястото ѝ, огледа да не е оставила никакви следи. И тъкмо се канеше да си тръгне, телефонът иззвънтя.

Това внезапно зъртене я зашемети със силата на удар от пневматичен чук. Следващият звън я опомни, като че ли я обля със студен душ и тя започна да зъзне.

– Къде съм, Господи? На мъртвата ли се обаждат? Или е една от редовните телефонни грешки? – Зъртежъ! продължаваше упорито. – Сийо, какво би сторила

ти на мое място? – попита Анги и сама си отговори с хапливостта на приятелката си: – Я се обади от мое име да шашнеш нахалника!

Анги вдигна слушалката плахо като под забрана и същевременно под повеля:

–Ало? Ало? – запита с несвой глас в глухо, безотзивно пространство.

–Кой е там? – обади се слисан Александър.

–Алек, ти ли си? – ахна възрадвана.

Той онемя, сякаш прерязаха не жицата, а езика му.

–Къде се изгуби, хей? Чуваш ли ме? – разчлени дума по дума Анги. – Ти ли си, Алек?

–А ти? – произнесе той в ужас. – Ти коя си? Анги се задави в клокочещия кикот на Сия.

–Не ме ли позна?

–С призрак ли говоря? – едвам промълви той.

–Призрачно ли ти звуча?

–Гласът на Сия! Не е възможно!

–Алек, бълнуваш ли? – Смахът й се залюля на жицата като сигнал от някакъв свят на шеговити загадки.

–Съвсем ще откача! Ще кажеш ли най-после коя си?

–Анги! – възвести с нов прилив на кикотене. – Аз съм Анги, ако не възразяваш!

–Какво правиш там? Сама ли си?

–Сама с една черна гарга в комина.

–Стига ме будалка!

–Ела, ако не вярваш!

–Защо си там?

–Ами... дойдох да поля кактуса.

–Кактус трае без вода! Измисли друг номер!

–А ти защо звъниш на този номер?

–Минавах от там. Без да искам, вдигнах глава.

–По стар навик?

–Както и да е...

–Е, какво видя?

–Тъмно. Изведнъж прозорецът най-горе светна. Кой може да бъде?

–Признай, какво си помисли? – Вълни от смеха на Сия заляха думите й.

Ехтяща отвъдна пустота прекъсна връзката. Анги сякаш с чужда ръка окачи слушалката на вилката.

Неусетно бе просветнало. Бурята на облак бързо бе преминала. Дъждът, изтънял и отмаял, се изваляваше.

Вангелия угаси лампата, излезе на пръсти, заключи и зарови ключа в саксията. Но кактусът й се видя толкова жалък, толкова осиротял, че се върна и взе саксията. Измъкна ключа от саксията и го пхна под изтривалката. Повика асансьора, спусна се надолу и почувства как диафрагмата й се сви, изпомпвайки въздуха от гърдите й. Стори й се, че тъкмо там в тялото й е гнездото на страха. Притисна торбето до

това място в стомаха и страхът ѝ придоби гарвановочерна отсянка. Слизайки етаж по етаж, измерваше как се качва градусът на напрежението ѝ. Стигна предела на поносимост при изхода. Дали няма да я срещне някой от обитателите на сградата – да я попита къде отнася тази саксия, добре позната на всички с кактуса на самоубийщата. Никой.

Изскочи навън и си пое дълбоко дъх. Въздухът, току-що изкъпан от летния дъжд, бе замайващо свеж. Мир и сговор със цялата вселена се разля в младото ѝ същество. Тя изпълни посмъртната воля на приятелката си. „Черната гарга“ – гагилата, нямаше да се разграчи и да издаде тайната на мъртвата.